OWO-samenwerking
samen sterker!

gemeente Ooststellingwerf

gemeente Weststellingwerf

gemeente Opsterland

Plan van aanpak gebiedsdekkend omgevingsplan

OWO-gemeenten

Managementsamenvatting 3

1 Inleiding 4

1.1. Aanleiding 4

1.2. Leeswijzer 4

2. Projectresultaat 5

2.1. Doel en beoogd resultaat 5

2.2. Positionering, afbakening en relatie met andere projecten 5

2.3. Uitgangspunten 5

2.4. Randvoorwaarden 6

3. Aanpak 6

3.1. Stappenplan per thema 6

3.2. De verschillende thema's 7

4. Projectbeheersing 9

4.1. Planning 9

4.2. Financiën 10

4.3. Kwaliteit 11

4.4. Informatie en participatie 11

4.5. Organisatie 11

4.6. Risico's 14

Managementsamenvatting

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 is er veel veranderd. Gemeenten beschikken sindsdien per gemeente over één omgevingsplan voor het gehele grondgebied, waarin alle regels voor de fysieke leefomgeving samenkomen. Bij de start van de wet is voor elke gemeente een tijdelijk omgevingsplan ontstaan, opgebouwd uit onder meer bestaande bestemmingsplannen, verordeningen en aanvullende rijksregels. De gebiedsdekkende omgevingsplannen moeten voor 2032 klaar zijn

De OWO-gemeenten hebben samen afspraken gemaakt over de overgang naar één omgevingsplan voor het hele gebied. De gemeenteraden hebben deze afspraken in het eerste kwartaal van 2026 vastgesteld. Daarin is gekozen voor een driesporenaanpak: het mogelijk blijven maken van nieuwe ontwikkelingen tijdens de overgangsperiode (spoor 1), de beleidsluwe omzetting naar een gebiedsdekkend omgevingsplan (spoor 2) en de uitvoering van noodzakelijke/wenselijke beleidsherijkingen (spoor 3). Dit Plan van Aanpak richt zich uitsluitend op spoor 2 en beschrijft de werkwijze voor het opstellen van de drie gebiedsdekkende omgevingsplannen van de OWO-gemeenten. Het document laat zien hoe deze opgave gezamenlijk, beheerst en juridisch zorgvuldig wordt uitgevoerd.

Het doel van het project is om uiterlijk op 1 januari 2032 voor elk van de drie OWO-gemeenten een vastgesteld, gebiedsdekkend omgevingsplan vast te stellen dat voldoet aan de Omgevingswet en de geldende rijks- en provinciale instructieregels. De omgevingsplannen worden beleidsluw opgesteld: bestaande regels worden samenhangend samengebracht, juridisch opgeschoond en digitaal uitvoerbaar gemaakt. Het resultaat is een werkbaar en beheerbaar omgevingsplan met een consistente planstructuur, dat geen eindproduct is maar een levend instrument dat ook na de transitiefase kan worden aangepast en doorontwikkeld.

De uitvoering vindt plaats via een thematische en gefaseerde aanpak. Per thema wordt een vast stappenplan doorlopen van inventarisatie, ontwerp en uitwerking tot participatie en vaststelling. Na de inventarisatiefase en vóór de inhoudelijke uitwerking wordt per thema een themanotitie opgesteld. Deze themanotitie wordt aan de raden voorgelegd, zodat vooraf duidelijk is binnen welke kaders de verdere uitwerking en participatie plaatsvinden. Naast deze formele besluitmomenten worden de raden gedurende het proces actief meegenomen in de voortgang en de belangrijkste keuzes, bijvoorbeeld via informatieve bijeenkomsten en raadsmededelingen. Hierdoor blijft de raad goed aangesloten bij de ontwikkeling van het gebiedsdekkend omgevingsplan en kunnen aandachtspunten tijdig worden meegegeven.De thema’s beslaan alle onderdelen van de fysieke leefomgeving en verschillen in omvang en complexiteit. Om het proces beheersbaar te houden wordt onderscheid gemaakt tussen relatief eenvoudige en meer complexe of gevoelige thema’s. Per thema wordt beoordeeld of een beleidsluwe uitwerking binnen spoor 2 mogelijk is. Is dat niet het geval, dan wordt het thema buiten dit project geplaatst en opgepakt binnen spoor 3, waarna het na vastgestelde beleidsherijking alsnog kan worden verwerkt in het omgevingsplan.

De projectorganisatie is overzichtelijk ingericht. De gemeenteraden zijn het bevoegd gezag en de OWO-omgevingsplantafel bewaakt de bestuurlijke samenhang. De ambtelijke regie ligt bij ambtelijk opdrachtgever en de OWO-directie. De inhoudelijke uitvoering vindt plaats onder regie van de projectleider Omgevingswet, waarbij het uitvoerende werk grotendeels wordt belegd bij een extern bureau terwijl de OWO-gemeenten zelf de koers en besluitvorming bepalen.

Tot slot wordt het project actief gestuurd op tijd, geld en kwaliteit, met duidelijke afspraken over fasering en besluitvorming. Door heldere afbakening, een thematische aanpak en vaste bestuurlijke besluitmomenten blijft de uitvoering overzichtelijk en beheersbaar. Daarmee biedt dit Plan van Aanpak een solide kader voor het gezamenlijk en zorgvuldig realiseren van de beleidsluwe transitie naar de gebiedsdekkende omgevingsplannen.

1 Inleiding

1.1. Aanleiding

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 is het stelsel voor de fysieke leefomgeving fundamenteel gewijzigd. Gemeenten beschikken sindsdien over één omgevingsplan voor het gehele grondgebied, waarin alle regels voor de fysieke leefomgeving samenkomen.

Bij de start van de Omgevingswet heeft iedere gemeente een tijdelijk omgevingsplan van rechtswege gekregen. Dit tijdelijke plan bestaat grotendeels uit bestaande bestemmingsplannen, aangevuld met rijksregels (de bruidsschat) en andere overgenomen regelgeving.

De wetgever heeft gemeenten tot en met 31 december 2031 de tijd gegeven om dit tijdelijke omgevingsplan om te zetten naar één volledig gebiedsdekkend omgevingsplan. Voor de OWO-gemeenten betekent dit een omvangrijke juridische, technische en organisatorische transitie, die zorgvuldig moet worden uitgevoerd.

In de uitgangspunten die de raad in Q1 2026 heeft vastgesteld (hierna: de uitgangspuntennotitie), zijn drie samenhangende sporen onderscheiden die gezamenlijk richting geven aan de transitie naar het nieuwe stelsel:

- **Spoor 1 – Winkel openhouden.**
  Met het tijdelijke hoofdstuk H21 (uit de uitgangspuntennotitie) worden ontwikkelingen mogelijk gemaakt tijdens de transitiefase.
- **Spoor 2 – Beleidsluwe transitie naar een gebiedsdekkend omgevingsplan.**
  Dit spoor richt zich op het opstellen van één gebiedsdekkend omgevingsplan per gemeente, waarbij bestaande regels beleidsluw worden samengebracht, juridisch opgeschoond en digitaal uitvoerbaar worden gemaakt.
- **Spoor 3 – Beleidsherijkingen.**
  Dit betreft het actualiseren of herijken van beleid, zoals de welstandsregels en het warmtetransitieprogramma.

Dit Plan van Aanpak richt zich uitsluitend op spoor 2. Het document beschrijft hoe de OWO-gemeenten de beleidsluwe transitie naar het gebiedsdekkend omgevingsplan gezamenlijk, beheerst en juridisch zorgvuldig uitvoeren. Ontwikkelingen en beleidskeuzes die vallen onder spoor 1 of spoor 3 maken nadrukkelijk geen onderdeel uit van dit Plan van Aanpak. Indien tijdens de uitvoering blijkt dat een thema niet beleidsluw kan worden overgezet, wordt dit thema buiten de scope van dit project geplaatst en ondergebracht in een afzonderlijk traject binnen spoor 3.

1.2. Leeswijzer

Na deze inleiding wordt in hoofdstuk 2 het beoogde projectresultaat beschreven, waarbij ook de uitgangspunten, randvoorwaarden en afbakening van het project aan bod komen. Hoofdstuk 3 gaat vervolgens in op de aanpak waarin wordt toegelicht hoe het project stap voor stap wordt uitgevoerd. Tot slot behandelt hoofdstuk 4 de projectbeheersing, met aandacht voor tijd, geld, kwaliteit en de belangrijkste risico's.

2. Projectresultaat

2.1. Doel en beoogd resultaat

Het doel van dit project is om uiterlijk op 1 januari 2032 voor elk van de drie OWO-gemeenten één vastgesteld, gebiedsdekkend omgevingsplan te realiseren dat volledig voldoet aan de Omgevingswet en de geldende rijks- en provinciale instructieregels.

De omgevingsplannen worden beleidsluw opgesteld en kennen een consistente en herkenbare planstructuur, met juridisch houdbare en digitaal uitvoerbare regels. Het resultaat is een werkbaar en beheerbaar omgevingsplan dat niet alleen geschikt is voor vaststelling, maar nadrukkelijk is ingericht als een levend instrument dat ook na de transitiefase continu kan worden aangepast en doorontwikkeld. Het moet bovendien uitvoerbaar zijn.

Het projectresultaat bestaat uit drie vastgestelde gebiedsdekkende omgevingsplannen die, conform de doelstelling, beleidsluw zijn opgesteld en functioneren als een levend instrument voor het huidige en toekomstige gebruik.

2.2. Positionering, afbakening en relatie met andere projecten

Dit project maakt onderdeel uit van de bredere transitie naar de Omgevingswet binnen de OWO-gemeenten, zoals vastgelegd in de uitgangspuntennotitie. Binnen deze aanpak wordt gewerkt met drie sporen. Dit project richt zich alleen op spoor 2: de beleidsluwe transitie naar het gebiedsdekkend omgevingsplan.

Binnen dit project worden bestaande regels stap voor stap samengebracht, juridisch opgeschoond en digitaal geschikt gemaakt voor het omgevingsplan. Projecten en ontwikkelingen die vallen onder spoor 1 (winkel openhouden) en spoor 3 (beleidsherijkingen) horen niet bij dit project.

Spoor-1-projecten lopen naast dit project door en maken het mogelijk dat ontwikkelingen tijdens de overgangsfase kunnen blijven plaatsvinden. Dit vraagt om afstemming, zodat tijdelijke oplossingen niet botsen met het gebiedsdekkend omgevingsplan. Wanneer tijdens dit project blijkt dat voor een bepaald onderwerp nieuwe beleidskeuzes nodig zijn, wordt dat onderwerp uit dit project gehaald en verder opgepakt binnen spoor 3. Zodra dat beleid is vastgesteld, kan het onderwerp alsnog worden verwerkt in het omgevingsplan.

2.3. Uitgangspunten

De uitvoering van spoor 2 wordt gestuurd door de uitgangspunten uit de vastgestelde uitgangspuntennotitie. Deze uitgangspunten vormen het toetsingskader voor alle inhoudelijke en procesmatige keuzes binnen dit project. Een nadere toelichting en onderbouwing van deze uitgangspunten is opgenomen in de uitgangspuntennotitie. De belangrijkste uitgangspunten voor dit project zijn:

- Beleidsluwe insteek: bestaande regelgeving is leidend;
- Thematische en gefaseerde aanpak;
- Activiteitgerichte structuur, aansluitend bij H21;
- Voortschrijdend inzicht en lerend werken;
- Rechtszekerheid, uitvoerbaarheid en beheerbaarheid staan centraal.

2.4. Randvoorwaarden

Voor een succesvolle uitvoering van dit project is een aantal randvoorwaarden van belang. Deze randvoorwaarden liggen deels buiten de directe invloed van de projectorganisatie, maar zijn noodzakelijk om het project beheersbaar en uitvoerbaar te houden.

Bestuurlijke besluitvorming en draagvlak
Het wijzigen en vaststellen van het omgevingsplan is een bevoegdheid van de gemeenteraad. Het project is daarom afhankelijk van tijdige en consistente besluitvorming door de drie gemeenteraden, zodat binnen de planning voldoende ruimte is voor bestuurlijke afweging.

Ambtelijke capaciteit en beschikbaarheid
De uitvoering van het project vraagt om structurele inzet van ambtelijke capaciteit, met name binnen de RO-teams (Ruimtelijke Ordening), vergunningverlening (VTH), regelanalyse en applicatiebeheer. Voor dit project wordt uitgegaan van voldoende beschikbare middelen voor de capaciteit per gemeente, aangevuld met externe ondersteuning waar nodig. Onvoldoende capaciteit kan directe gevolgen hebben voor de planning en doorlooptijd.

Samenwerking met externe partijen
Voor de juridische en technische uitwerking wordt samengewerkt met het extern bureau. Dit vraagt om duidelijke afspraken over rollen, verantwoordelijkheden en beschikbaarheid, evenals structurele afstemming met de projectgroep. Daarnaast is afstemming met ketenpartners zoals provincie, waterschap, veiligheidsregio en omgevingsdienst noodzakelijk.

Planning en prioritering
Het project kent een lange looptijd en staat niet los van andere opgaven binnen de OWO-organisaties. Een strakke sturing op planning en prioritering is noodzakelijk om te voorkomen dat werkzaamheden verdrongen worden door andere (bestuurlijk urgente) trajecten, met name binnen spoor 1 en spoor 3.

Technische randvoorwaarden
De uitwerking van het omgevingsplan vindt plaats binnen het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en de omgevingsplansoftware (Rx.Base). Dit vraagt om stabiele systemen, voldoende datakwaliteit en tijdige beschikbaarheid van technische ondersteuning. Eventuele technische beperkingen of storingen kunnen invloed hebben op de voortgang.

3. Aanpak

3.1. Stappenplan per thema

De beleidsluwe transitie naar het gebiedsdekkend omgevingsplan wordt uitgevoerd via een thematische en gefaseerde aanpak, conform de uitgangspuntennotitie. De omzetting vindt plaats per thema, zodat de samenhang tussen regels kan worden bewaakt en de bestuurlijke besluitvorming beheersbaar blijft. Per thema wordt gewerkt volgens een vaste werkwijze:

1. Inventarisatie van bestaand beleid, geldende regels en relevante wettelijke kaders;
2. Ontwerp van de regelstructuur en positionering binnen het omgevingsplan;
3. Themanotitie voor afstemming met de gemeenteraden;
4. Inhoudelijke uitwerking van regels en werkingsgebieden en vereenvoudiging van regels;
5. Participatie;
6. Definitieve uitwerking van regels en werkingsgebieden;

7. Bestuurlijke vaststelling door de gemeenteraad.

De themanotitie wordt aan de gemeenteraad voorgelegd en vormt het kader voor de verdere uitwerking van het thema. In de themanotitie worden in ieder geval vastgelegd:

- De uitkomsten van punt 1 en 2 van het stappenplan;
- Een vooruitblik op de inhoudelijke uitwerking van de regels en werkingsgebieden;
- De planning en fasering van de uitwerking;
- De wijze en het niveau van participatie, waaronder de betrokken doelgroepen en het moment van participatie.

In beginsel worden alle themanotities voorgelegd aan de raad. Afhankelijk van de reacties van de raden wordt bekeken wat de beste methode is om de raad te betrekken. De verdere uitwerking vindt plaats binnen de door de raad vastgestelde kaders; het college is verantwoordelijk voor de uitvoering.

Er is veel aandacht voor participatie. Dit is echter maatwerk, waarbij per thema zal worden gekeken wat- en in welke vorm passend is. Belangrijk hierbij is, is dat de mate van participatie proportioneel is en aansluit bij de complexiteit van het thema.

Mogelijk blijkt tijdens de uitwerking, besluitvorming of bij participatie van een thema dat beleidskeuzes die niet passen binnen een beleidsluwe aanpak noodzakelijk zijn. Als dat het geval is, wordt het thema tijdelijk buiten dit project geplaatst (spoor 3). Na vaststelling van het herijkte beleid kan het thema in spoor 2 worden opgenomen in het omgevingsplan.

3.2. De verschillende thema's

Om de beleidsluwe transitie naar het gebiedsdekkend omgevingsplan overzichtelijk en beheersbaar uit te voeren, zijn de te verrichten werkzaamheden opgedeeld in thema's. Deze thema's dekken samen alle onderdelen van de fysieke leefomgeving die in het omgevingsplan moeten worden geregeld.

De thema's verschillen in omvang en complexiteit. Daarom is onderscheid gemaakt tussen relatief eenvoudige en meer complexe of gevoelige thema's. Deze indeling helpt bij het bepalen van de volgorde van uitwerking, de benodigde capaciteit, het niveau van participatie en de mate van bestuurlijke betrokkenheid.

Met een 'makkelijk' thema bedoelen we onderwerpen waarbij weinig inhoudelijke keuzes nodig zijn, of waarvan we verwachten dat de keuzes eenvoudig te maken zijn. We verwachten ook dat er bij deze thema's weinig opmerkingen komen vanuit de bestuurlijke afstemming of vanuit participatie.

Met een 'moeilijke' thema bedoelen we onderwerpen waarbij we verwachten dat er veel keuzevrijheid is. Daardoor is goede bestuurlijke afstemming en participatie nodig. Soms moet in spoor 3 eerst het beleid worden herijkt voordat het wordt opgenomen in spoor 2. Het kan ook gaan om nieuwe wettelijk verplichte onderwerpen waarvoor we eerder nog geen regels hebben opgesteld.

De themalijst vormt een werkstructuur voor de uitvoering van spoor 2. Per thema wordt beoordeeld of een beleidsluwe uitwerking mogelijk is. Als dat niet het geval blijkt, wordt het thema afzonderlijk opgepakt binnen spoor 3 en pas na vastgestelde beleidsherijking verwerkt in het omgevingsplan.

De verschillende thema's met bijbehorende onderdelen zijn hieronder weergegeven. Bij een aantal thema's is extra uitleg opgenomen in een voetnoot:

1. **Aandachtsgebieden type 'makkelijk'**
    a. Archeologie
    b. Externe veiligheid[1]
    c. Grondwaterbeschermingsgebieden
    d. Leidingen, inclusief objecten plaatsen onder de leiding (hoogspanning e.d.)
    e. Luchtvaartverkeerzone (inclusief verwerken voorbereidingsbesluit van ministerie)
    f. Molenbiotoop[2]
    g. Bebouwingcontour houtkap[3]
2. **Algemeen type 'makkelijk'**
    a. Parkeren
    b. Beroep of bedrijf aan huis
    c. Bêd & Brochje
    d. Riool en hemelwaterafvoer
    e. Omgevingskwaliteit[4] (de regel, niet de nota)
    f. Reclameactiviteiten
    g. Sloopactiviteiten
3. **Functie wonen**
4. **Economie:**
    a. Bedrijf
    b. Detailhandel
    c. Standplaatsen
    d. Dienstverlening
    e. Nutsvoorzieningen
    f. Zandwinning
    g. Horeca
    h. Recreatie
    i. Cultuur en ontspanning
5. **Maatschappelijk:**
    a. Zorg
    b. Onderwijs
    c. Kerk/religiegebouw
    d. Sport
6. **Natuur:**
    a. Landschap/cultuurhistorie
    b. Water buiten bebouwde kom
    c. Bodem
    d. Natuur
    e. Stiltegebieden
7. **Openbare ruimte**
    a. Groen

---

[1] Regels in het omgevingsplan die ervoor zorgen dat risico's van activiteiten met gevaarlijke stoffen, zoals opslag, gebruik en transport, aanvaardbaar blijven. Hierbij worden voorwaarden gesteld aan zowel risicovolle activiteiten als aan de ontwikkeling van kwetsbare en beperkt kwetsbare functies in de nabijheid daarvan.

[2] Een molenbiotoop is het gebied rondom een windmolen waar beperkingen gelden voor hoge bebouwing en beplanting, zodat de molen goed kan blijven functioneren en zichtbaar blijft in het landschap

[3] De bebouwingscontour houtkap is een door de gemeente vastgesteld gebied van en rondom de bebouwde kom. Binnen deze contour zijn de regels van de provincie voor bosbescherming niet van toepassing. Voor het kappen van bomen gelden hier de gemeentelijke regels.

[4] De kwaliteit van de fysieke leefomgeving, waarbij aspecten zoals stedenbouw, architectuur, natuur, landschap, cultureel erfgoed en een aantrekkelijke inrichting van de omgeving in samenhang worden afgewogen. In het omgevingsplan worden hiervoor regels opgenomen om deze kwaliteit te beschermen, te behouden en waar mogelijk te verbeteren.

b. Verkeer
c. Water bebouwde kom
d. Objecten plaatsen in de openbare ruimte[5]

8. **Cultureel erfgoed**
   a. Beschermd ruimtelijk gebied (UNESCO)
   b. Beschermde dorpsgezichten
   c. Monumenten
   d. Sloopactiviteiten
9. **Functie agrarisch**
10. **Milieubelastende activiteiten:**
    a. Agrarisch
    b. Geluid
    c. Bodem
    d. MBA overig
11. **Aandachtsgebieden type 'moeilijk'**
    a. Spuitvrijezone (mogelijk vanuit spoor 3)
    b. Waterbergingsgebieden[6] (is een nieuw onderwerp)
    c. Bebouwingscontour jacht[7] (is een nieuw onderwerp)
12. **Algemeen type 'moeilijk'**
    a. Ligplaatsen (mogelijk vanuit spoor 3)
    b. Kapactiviteiten
    c. Functie centrum (opbouw van diverse functies in centrumgebieden)
    d. 12-dagenregeling[8] (mogelijk vanuit spoor 3)
    e. Klimaatadaptatie en duurzaamheid (is een nieuw onderwerp)
    f. Evenemententerreinen (inclusief paasvuren) (mogelijk vanuit spoor 3)
    g. Veenweidegebieden

4. Projectbeheersing

4.1. Planning

De planning van het project is gericht op de tijdig vaststelling van drie gebiedsdekkende omgevingsplannen uiterlijk per 1 januari 2032. Gezien de omvang en complexiteit van het project wordt gewerkt met een globale balkenplanning, waarin de belangrijkste mijlpalen en bestuurlijke beslismomenten zijn opgenomen (zie figuur 1). De uitwerking vindt plaats per thema, waardoor voortgang en samenhang goed bewaakt kunnen worden.

De voortgang wordt periodiek gemonitord door de projectleider en besproken binnen de projectgroep en met de ambtelijk opdrachtgever. Strategische checkmomenten worden benut om keuzes te maken over de volgorde van thema's, de aanpak per thema en eventuele bijsturing van de planning. Indien blijkt dat de planning onder druk komt te staan, worden prioriteiten heroverwogen en kan de fasering worden aangepast.

[5] Zoals containers, stijgers en standplaatsen

[6] Een gebied dat tijdelijk water kan opvangen en vasthouden om wateroverlast bij hevige neerslag of hoge waterstanden te voorkomen.

[7] De in het omgevingsplan vastgelegde grens rond het stedelijk gebied waarbinnen, en op direct aangrenzende terreinen, jacht met een geweer verboden is ter bescherming van de veiligheid van mensen.

[8] Regeling die het mogelijk maakt om maximaal twaalf dagen per jaar af te wijken van de reguliere geluidsnormen voor incidentele festiviteiten of bijzondere activiteiten.

Nr.	Thema	2026				2027				2028				2029				2030				2031			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
1.	Aandachtsgebieden - type 'makkelijk'																								
2.	Algemeen - type 'makkelijk'																								
3.	Functie wonen																								
4.	Economie																								
5.	Maatschappelijk																								
6.	Natuur																								
7.	Openbare ruimte																								
8.	Cultureel erfgoed																								
9.	Functie agrarisch																								
10.	Milieubelastende activiteiten																								
11.	Aandachtsgebieden - type 'moeilijk'																								
12.	Algemeen - type 'moeilijk'																								

Figuur 1 Globale balkenplanning

4.2. Financiën

Voor het OWO-project Omgevingswet is een integrale begroting opgesteld waarin zowel de interne inzet van medewerkers als de kosten voor externe ondersteuning zijn opgenomen. Het budget is geregeld t/m 2028. Voor 2029 t/m 2031 zal in kaderbrief/nota nog budget geregeld moeten worden. Een groot deel van de kosten die voortvloeien uit de invoering van de Omgevingswet is daarmee geborgd binnen de OWO-begroting en afgestemd met de budgethouders van de drie gemeenten. Aanvullend vraagt de opgave tot en met 2032 om incidentele middelen voor de transitie en structurele inzet voor beheer, nieuwe rollen en capaciteit; eventuele nog niet gedekte kosten zullen via de reguliere P&C-cyclus worden aangevraagd.

Ten aanzien van het gebiedsdekkende omgevingsplan zijn de volgende kosten geraamd in de begroting:

- De uitvoering in OWO-verband maakt het mogelijk middelen efficiënter in te zetten en expertise te bundelen. De kosten voor externe ondersteuning worden geraamd op circa €56.000 per jaar per gemeente (€168.000 OWO-breed).
- De interne inzet bedraagt op basis van de beoogde samenstelling circa 111 uur per week (ongeveer 3,1 fte), bestaande uit een projectleider (36 uur), projectondersteuner (36 uur), zes projectgroepleden (ieder 6 uur per week), een regelanalist (1 uur) en twee technisch medewerkers (ieder 1 uur). De projectgroep is momenteel nog niet volledig op sterkte en bestaat uit vijf projectgroepleden; uitbreiding met een vertegenwoordiging vanuit Oost is voorzien om de samenstelling compleet te maken. Deze inzet komt neer op circa 5.800 uur per jaar en ongeveer 34.000 tot 35.000 uur over de looptijd tot en met 2032.

Gedurende het project worden de kosten en inzet actief gemonitord en periodiek gerapporteerd aan de ambtelijk opdrachtgever. Bij afwijkingen wordt tijdig bijgestuurd, bijvoorbeeld door herprioritering van werkzaamheden, aanpassing van de planning of inzet van aanvullende middelen. Structurele beheerkosten na afronding van het project worden separaat inzichtelijk gemaakt.

4.3. Kwaliteit

De kwaliteit van het projectresultaat wordt geborgd door voortdurende aandacht voor:

- Juridische houdbaarheid van de regels;
- Digitale uitvoerbaarheid binnen het DSO en Rx.Base;
- Rechtszekerheid en handhaafbaarheid;
- Beheerbaarheid voor de staande organisatie.

Binnen het kernteam vindt structurele toetsing plaats, waarbij inhoud, juridische kwaliteit en technische uitvoerbaarheid integraal worden beoordeeld. Indien nodig wordt extern juridisch advies ingezet. De uitgangspuntennotitie vormt hierbij het vaste toetsingskader.

4.4. Informatie en participatie

Heldere en tijdige informatievoorziening is essentieel voor de voortgang van het project. Binnen de projectorganisatie wordt gewerkt met vaste overlegmomenten en duidelijke afspraken over verslaglegging en documentatie. Projectinformatie wordt centraal vastgelegd en toegankelijk gehouden voor betrokkenen.

Richting bestuur en raad wordt informatie verstrekt via themanotities en besluitvormingsdocumenten. Per thema wordt duidelijk gecommuniceerd over de stand van zaken, gemaakte keuzes en vervolgstappen.

4.5. Organisatie

De projectorganisatie is ingericht om bestuurlijke sturing, ambtelijke regie en uitvoering helder te scheiden en tegelijkertijd goed op elkaar te laten aansluiten. De opzet van de organisatie is weergegeven in figuur 2 (Organogram projectorganisatie).

De gemeenteraden zijn het bevoegd gezag voor het vaststellen van het omgevingsplan en stellen onder meer de uitgangspuntennotitie en de themanotities vast. De OWO-omgevingsplantafel vormt het gezamenlijke bestuurlijke overleg waarin de portefeuillehouders de voortgang bewaken en zorgen voor samenhang tussen de drie gemeenten. Ook vindt hierin afstemming plaats ten aanzien van de prioritering van de onderwerpen.

De OWO-directie en het counterpartsoverleg vormen samen de ambtelijke strategische laag. In deze overleggen vindt afstemming plaats over prioriteiten van werkzaamheden, organisatiebrede consequenties en inzet van capaciteit. Het teamleidersoverleg vormt de tactische schakel met de lijnorganisatie en is verantwoordelijk voor de beschikbaarheid van capaciteit en de borging van uitvoerbaarheid in de dagelijkse praktijk.

Binnen de projectorganisatie wordt onderscheid gemaakt tussen organisatorische en politiekinhoudelijke besluitvorming. De OWO-directie is verantwoordelijk voor organisatorische besluiten die betrekking hebben op de inrichting, planning en uitvoering van het project, waaronder de inzet van capaciteit, prioritering van werkzaamheden, projectbeheersing, budgetbewaking en organisatorische randvoorwaarden. De OWO-omgevingsplantafel is verantwoordelijk voor politiekinhoudelijke besluiten en bestuurlijke keuzes die richting geven aan de inhoud van het omgevingsplan, zoals beleidsmatige uitgangspunten, inhoudelijke afwegingen en keuzes die uiteindelijk aan de gemeenteraden worden voorgelegd.

Wanneer organisatorische en politiekinhoudelijke aspecten elkaar raken, vindt afstemming plaats tussen directie en bestuur. Uitgangspunt daarbij is dat ieder overleg handelt vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid. De directie beslist over uitvoerbaarheid, capaciteit en organisatorische consequenties, terwijl het bestuur de inhoudelijke en politieke afweging maakt. Indien besluiten zowel organisatorische als inhoudelijke gevolgen hebben, worden deze integraal voorbereid en in gezamenlijk overleg afgestemd, zodat alle betrokken partijen in hun positie blijven en besluitvorming zorgvuldig en transparant plaatsvindt.

De inhoudelijke uitvoering vindt plaats binnen de kerngroep Omgevingsplan, onder regie van de projectleider Omgevingswet. Deze kerngroep bewaakt de samenhang tussen thema's en bereidt inhoudelijke keuzes voor. De feitelijke uitwerking gebeurt in de ambtelijke werkgroep, waarin inhoudelijke specialisten zijn vertegenwoordigd.

Zoveel mogelijk uitvoerende en voorbereidende werkzaamheden worden belegd bij het externe bureau, zoals het uitwerken van regels, juridische analyses, scenario's en de technische verwerking in Rx.Base. De OWO-gemeenten blijven hierbij nadrukkelijk aan het stuur: inhoudelijke keuzes worden door de gemeente gemaakt.

De rolverdeling en verantwoordelijkheden binnen deze structuur zijn vastgelegd in de RASCI-matrix[9] en vormen het uitgangspunt voor de samenwerking, aansturing en besluitvorming (zie tabel 2).

Activiteit	Bestuurlijk opdrachtgever	Ambtelijk opdrachtgever	Projectleider	Kernteam	Extern bureau
Projectsturing spoor 2	C	A	R	S	S
Thematische inventarisatie	I	C	A	R	S
Ontwerp regelstructuur	I	C	A	R	S
Toets beleidsluw / beleidsrijk	C	A	R	C	S
Opstellen themanotitie	C	C	A	R	S
Bestuurlijke vaststelling	A	A	R	C	I

Tabel 2 RASCI-matrix

[9] Een RASCI-matrix is een overzicht dat inzichtelijk maakt wie welke rol heeft bij activiteiten, processen of besluiten. Per activiteit wordt aangegeven wie verantwoordelijk is voor de uitvoering (Responsible), wie eindverantwoordelijk is (Accountable), wie ondersteuning biedt (Supportive), wie om advies wordt gevraagd (Consulted) en wie op de hoogte wordt gehouden van de voortgang (Informed).

Gemeenteraden
Gemeenteraad Ooststellingwerf (volledig)
Gemeenteraad Weststellingwerf (volledig)
Gemeenteraad Opsterland (volledig)

OWO-Omgevingsplantafel
Bestuurlijk opdrachtgever en portefeuillehouder Ooststellingwerf
Bestuurlijk opdrachtgever en portefeuillehouder Weststellingwerf
Bestuurlijk opdrachtgever en portefeuillehouder Opsterland
Ambtelijk opdrachtgever OWO en directeur Ooststellingwerf
Teamleider VTH OWO
Projectleider OWO
Projectondersteuner OWO

OWO-Directiegroep
Gemeentesecretaris Ooststellingwerf
Gemeentesecretaris Weststellingwerf
Gemeentesecretaris Opsterland

Counterpartsgroep
Ambtelijk opdrachtgever OWO en directeur Ooststellingwerf
Directeur Weststellingwerf
Directeur Opsterland
Afdelingshoofd OWO-VTH
Projectleider OWO

Teamleidersgroep
Teamleider VTH OWO
Teamleider RO Ooststellingwerf
Teamleider RO Weststellingwerf
Teamleider RO Opsterland
Projectleider OWO
Projectondersteuner OWO

Kerngroep Omgevingsplan
Projectleider OWO
Projectondersteuner OWO
RO Ooststellingwerf (2x)
RO Weststellingwerf (2x)
RO Opsterland (2x)
Applicatiebeheer OWO (2x)
Adviseur Omgevingswet OWO
VTH OWO

Ambtelijke projectgroep
Wisselen per project

Figuur 2 Organogram projectorganisatie

4.6. Risico's

De uitvoering van dit project kent verschillende risico's die van invloed kunnen zijn op planning, kwaliteit en haalbaarheid. Deze risico's worden gedurende het project actief gemonitord en periodiek besproken binnen de projectorganisatie. Een overzicht van de belangrijkste risico's, inclusief kans, impact en beheersmaatregelen, is opgenomen in de risicomatrix (zie tabel 3).

Thema lijkt beleidsrijker
Een belangrijk risico is dat een thema bij nadere uitwerking beleidsrijker blijkt dan vooraf voorzien. Dit kan leiden tot vertraging of bestuurlijke discussie. Dit risico wordt beheerst door de expliciete afbakening tot spoor 2 en het vaste toetsmoment per thema. Indien beleidskeuzes noodzakelijk blijken, wordt het thema uit dit project gehaald en ondergebracht in spoor 3.

Afhankelijkheid extern bureau
Daarnaast is het project in de uitvoering deels afhankelijk van een extern bureau, omdat daar een groot deel van de uitvoerende en voorbereidende werkzaamheden wordt belegd. Deze afhankelijkheid brengt risico's met zich mee, zoals beperkte beschikbaarheid, kwaliteitsverschillen of vertraging in de oplevering van producten. Dit risico wordt beheerst door duidelijke afspraken over rollen en verantwoordelijkheden (vastgelegd in de RASCI-matrix), structurele afstemming, actieve toetsing door de kerngroep en borging van kennis binnen de eigen organisatie.

Capaciteit onvoldoende
Ook onvoldoende ambtelijke capaciteit of wisselende beschikbaarheid van sleutelrollen vormt een risico voor de voortgang. Door fasering, prioritering en waar nodig aanvullende externe inzet wordt dit risico zoveel mogelijk beperkt.

Bestuurlijke vertraging
Verder kunnen bestuurlijke prioriteiten of besluitvorming invloed hebben op de planning, met name wanneer binnen spoor 3 meerdere beleidsherijkingen parallel lopen. Door tijdige informatievoorziening via themanotities en vaste beslismomenten wordt dit risico beheerst.

Technische risico's
Ten slotte zijn er technische risico's, zoals datakwaliteit en afhankelijkheid van systemen (DSO en Rx.Base). Deze risico's worden ondervangen door nauwe samenwerking tussen inhoudelijke en technische disciplines en door extra aandacht voor kwaliteitscontrole.

Wanneer risico's zich voordoen die niet binnen de projectorganisatie kunnen worden opgelost, worden deze geëscaleerd naar de ambtelijk opdrachtgever en, indien nodig, bestuurlijk besproken.

Risico	Kans	Impact	Beheersmaatregel
Thema blijkt beleidsrijk	Middel	Hoog	Uitplaatsen naar spoor 3
Afhankelijkheid extern bureau	Laag	Hoog	Kennisborging intern
Capaciteit onvoldoende	Middel	Hoog	Herprioritering en fasering

Tabel 3 Risicomatrix